

KOMISIJI ZA STUDIJE II STEPENA ELEKTROTEHNIČKOG FAKULTETA U BEOGRADU

Komisija za studije II stepena Elektrotehničkog fakulteta u Beogradu na svojoj sednici održanoj 26. maja 2015. godine imenovala nas je za članove Komisije za pregled i ocenu master rada Gavre Pantića pod naslovom "*Metodologija projektovanja uzemljivača*". Komisija je pregledala rad i podnosi sledeći

I Z V E Š T A J

1. Osnovni podaci o kandidatu

Gavro Pantić je rođen 21. januara 1989. godine u Sarajevu. Tehničku školu smer Elektrotehničar računara je završio u Čačku sa odličnim uspehom. Elektrotehnički fakultet u Beogradu upisao je 2007. godine. Diplomirao je na odseku za Energetiku u februaru 2013. godine, prosečna ocena u toku studija bila je 7.72, a na diplomskom 10.

Master studije na Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu upisao je u oktobru 2013. godine na Odseku za energetiku, smer Elektroenergetski sistemi. Položio je sve ispite na master studijama.

2. Analiza rada sa ključnim rezultatima

Navedena tema master rada pripada oblasti elektroenergetskih sistema, u užem smislu oblasti uzemljenja elektroenergetskih objekata i vodova.

Predložena tema se bavi problematikom projektovanja sistema uzemljenja visokonaponskih postrojenja. Ova tema je značajna s obzirom da zbog rastućih potreba za električnom energijom dolazi do povišenjem naponskih nivoa prenosnih vodova i postrojenja, a samim tim i do porasta nivoa struja kratkih spojeva u elektroenergetskim sistemima. Uzemljivački sistemi predstavljaju veoma važan element ovih postrojenja posebno zbog porasta nivoa vrednosti struja nesimetričnih kvarova koje se preko njih odvede u tlo. Ovi sistemi postaju sve veći i moraju zadovoljiti propisane uslove bezopasnosti unutar i izvan postrojenja.

Obim rada je ukupno 54 strane, sa 20 slika i dijagrama. Rad se sastoji od uvoda, sedam poglavlja, zaključka i spiska korišćene literature koji sadrži 10 citiranih referenci. U prilogu rada, kao posebno poglavlje, prikazan je primer postupka dimenzionisanja uzemljivača za jedno realno postrojenje.

U uvodu i prvom poglavlju je dat osvrt na značaj uzemljenja postrojenja i definisani su osnovni pojmovi i zahtevi u vezi sa sistemima uzemljenja postrojenja.

U trećem poglavlju su definisani pojmovi i uloge pojedinih delova sistema uzemljenja i opisane su uloge pojedinih vrsta uzemljenja u sistemu.

U četvrtom poglavlju su definisani načini uzemljavanja pojedinih elemenata postrojenja, odnosno načini na koje se ovi elementi vezuju na sam uzemljivač.

U petom poglavlju se daje postupak procene električnih karakteristika tla i način proračuna pojedinih električnih karakteristika uzemljivača. Šesto poglavlje daje prikaz načina određivanja raspodele struje kvara u postrojenju i način na koji se određuje struja koja se odvodi u tlo sa samog uzemljivača postrojenja.

U sedmom poglavlju je definisan postupak određivanja maksimalnih vrednosti napona dodira i koraka, dok je u osmom poglavlju definisan postupak termičkog dimenzionisanja provodnika uzemljivača postrojenja.

Na kraju je dat zaključak i spisak korišćene literature.

U prilogu, u dodatnom poglavlju, dat je primer postupka dimenzionisanja sistema uzemljenja u Kompleksu TS 110/20 kV/kV VIBAC.

3. Zaključak i predlog

Prema mišljenju članova Komisije, predloženi master rad prezentuje vrlo korisnu metodologiju dimenzionisanja sistema uzemljenja elektroenergetskih postrojenja.

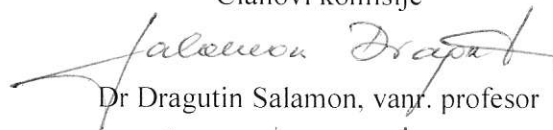
Doprinosi rada su sledeći:

- dat je pregled svih vrsta i uloga pojedinih tipova uzemljenja u elektroenergetskom sistemu,
- definisane su sve potrebne električne karakteristike uzemljivača i data je metodologija za njihovo određivanje,
- prikazana je metodologija za određivanje električnih karakteristika tla,
- prikazana je metodologija za određivanje rasodele struje kvara u postrojenju i za određivanje komponente struje koja se odvodi u tlo sa samog uzemljivača postrojenja,
- prikazana je metodologija za određivanje maksimalnih vrednosti napona dodira i koraka i za termičko dimenzionisanje provodnika uzemljivača,
- dat je jedan primer realnog postrojenja na kome je primenjena predložene metodologija.

Na osnovu izloženog, Komisija predlaže Komisiji za studije II stepena Elektrotehničkog fakulteta u Beogradu da rad kandidata Gavre Pantića pod naslovom *“Metodologija projektovanja uzemljivača”* prihvati kao master rad i kandidatu omogući usmenu odbranu.

U Beogradu, 14. septembra 2015.

Članovi komisije

Dr Dragutin Salamon, vanr. profesor

Dr Zoran Stojanović, docent